

ONLINE LEKCE O GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

PRO 1. STUPEŇ ZŠ

NA NÁSLEDUJÍCÍCH STRANÁCH NALEZNETE NĚKOLIK LEKCÍ O GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH. TVOŘÍ VÝBĚR Z JIŽ EXISTUJÍCÍCH MATERIÁLŮ, KTERÉ JSME UPRAVILI PRO ONLINE PROSTOR. LEKCE JSOU NAVÁZÁNY NA 17 CÍLŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE A NALEZNETE JE ZDARMA KE STAŽENÍ NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH WWW.ADRA.CZ.

CÍL: CHRÁNIT A UDRŽITELNĚ VYUŽÍVAT OCEÁNY, MOŘE A MOŘSKÉ ZDROJE PRO ZAJIŠTĚNÍ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

OBSAH LEKCE: VÝZNAM VODNÍCH EKOSYSTÉMŮ, ZNEČIŠTĚNÍ V OCEÁNECH, UDRŽITELNÉ HOSPODAŘENÍ S VODNÍMI ZDROJI

RVP: ČLOVĚK A JEHO SVĚT – ROZMANITOST PŘÍRODY, VÝTVARNÁ VÝCHOVA

CÍL: VYTVOŘIT INKLUZIVNÍ, BEZPEČNÁ, ODOLNÁ A UDRŽITELNÁ MĚSTA A OBCE

OBSAH LEKCE: URBANIZACE A ŽIVOT VE MĚSTĚ/NA VESNICI, PROBLÉMY MĚST A JEJICH MOŽNÁ ŘEŠENÍ

RVP: ČLOVĚK A JEHO SVĚT – MÍSTO, KDE ŽIJEME, VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Organizace spojených národů (OSN) vytvořila rozvojový plán do roku 2030, se kterým souhlasilo všech 193 členských států. Tento plán tvoří 17 globálních cílů – Cílů udržitelného rozvoje. Tyto Cíle představují rámec aktivit a strategií, jakým způsobem usilovat o bezpečný, spravedlivý a trvale udržitelný svět. O takový svět, ve kterém si jsou všichni lidé rovni, mají stejná práva a mohou vést důstojný a plnohodnotný život, a to bez ohledu na původ, věk, pohlaví či náboženské vyznání. O svět, ve kterém je dostatek kvalitního jídla, pitné vody a čistého vzduchu nejen pro jeho současné obyvatele, ale i pro budoucí generace.

Současný svět je díky globalizaci, komunikačním a dopravním technologiím čím dál více provázanější, komplikovanější a orientovat se v něm je stále složitější. Ze všech stran se na nás valí informace, kterým je často obtížné porozumět. Denně musíme dělat rozhodnutí, která ovlivňují nejen náš život, ale i životy lidí kolem nás. Důsledky našich činů totiž nikdy nekončí u našich dveří. Abychom taková rozhodnutí mohli činit odpovědně a na základě pravdivých informací, je třeba porozumět složitým procesům kolem nás. Díky začleňování globálních souvislostí do výuky se žáci mohou s těmito tématy seznámit a lépe tak porozumět okolnímu světu. Globální témata se totiž týkají (a budou týkat) každého z nás!

ŽIVOT VE VODĚ

INFORMACE O TÉMATU: Oceány pokrývají tři čtvrtiny zemského povrchu a tvoří 97 % vody na Zemi. Avšak až 40 % světových oceánů je významně poznamenáno činností člověka. Oceány zachycují asi 30 % emisí oxidu uhličitého vyprodukovaného lidskou činností, čímž napomáhají mírnit dopady globálního oteplování. Jsou domovem tisíců druhů zvířat a rostlin, jejichž život závisí na mnoha faktorech – čistotě vody, míře kyselosti či teplotě. To vše ale člověk čím dál více mění, bohužel k horšímu. Odpad, plasty a mikroplasty, ropné havárie, změna klimatu a její důsledky, nadměrný rybolov – to vše v současnosti stále více ohrožuje ekosystémy v mořích a oceánech. I proto se tímto tématem zabývá i Organizace spojených národů ve své agendě Cíle udržitelného rozvoje. Více se o nich dozvíte [ZDE](#).

1. stupeň ZŠ

online lekce

globální rozvojové vzdělávání

1

CO VŠECHNO ŽIJE V OCEÁNU?

V oceánech a mořích žije tisíce druhů zvířat – ryby, korýši, chobotnice či savci. Od velryby po malou krevetku, život ve slané vodě je bohatý a pestrý. Zkusme si společně vzpomenout, která zvířata v oceánu známe!

Na [TÉTO STRÁNCE](#) se můžeme společně podívat pod hladinu. Kolik zvířátek dokážeš pojmenovat? A najdeš mezi nimi i velrybu?

2

CO ZVÍŘÁTKA V MOŘÍ TRÁPÍ?

I když pod hladinou žádní lidé nežijí, život ve vodě výrazně ovlivňují. Lidská činnost má na moře a oceány obrovský vliv, a vodní tvorové se s tím musí vypořádat. Jeden problém jsou odpadky - lidé už je nemají na souši kam dávat, a tak je vyhazují do moře. Podívej se na [VIDEO](#) a zjisti, jak to pak vypadá pod hladinou. Chudák velryba! To ale není všechno – zvířata v mořích se musí vypořádat s hromadou dalších problémů.

Zamysli se a na papír napiš další problémy, které tě napadnou v souvislosti s životem ve vodě. S čím dalším se velryby a další zvířata musí vypořádat? Velryba Anežka ti to poví!

3

VELRYBA ANEŽKA

Anežka bývala veselá a ráda si jen tak plavala v oceánu. Teď je jí ale smutno – oceán je čím dál špinavější a také nebezpečnější. Podívej se, o jakých problémech Anežka na obrázku mluví.

Vyber jeden z nich a zkus ho namalovat. Zamysli se i nad tím, jak by lidé měli tento problém řešit. Svá řešení můžeš nakreslit nebo připsat do obrázku.

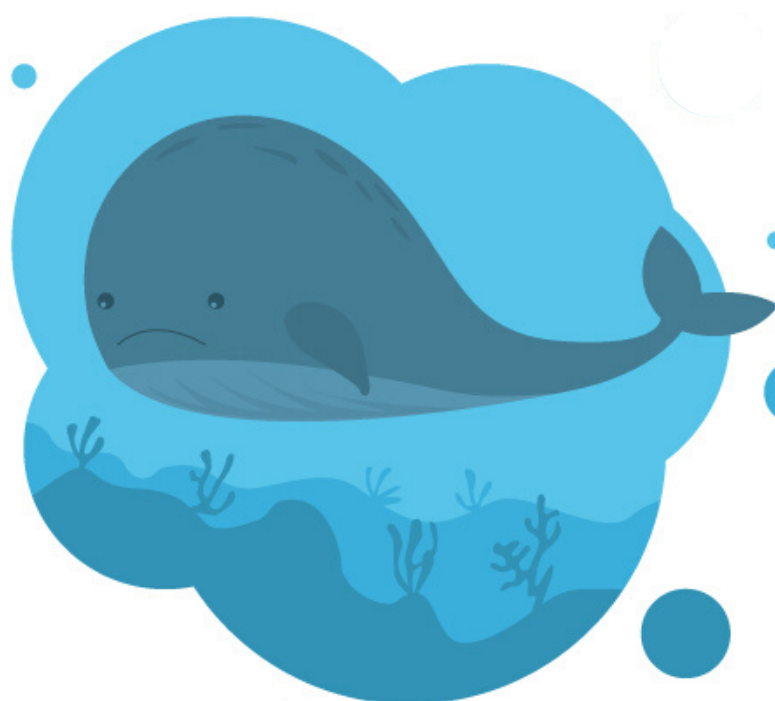
Když nám svůj obrázek pošleš na veronika.foltynova@adra.cz, vystavíme ho na našich facebookových stránkách a nemine tě ani malá odměna!

DŘÍVE BYLA VODA V MOŘI KRÁSNE ČISTÁ. TEĎ V NÍ PLAVE ČÍM DÁL VÍCE PLASTOVÝCH LAHVÍ, IGELITEK A KELÍMKŮ. KDYŽ PLAVU, OBČAS SE MI NĚJAKÁ IGELITKA ZACHYTÍ ZA PLOUTEV.

V OCEÁNU JSEM MĚLA SPOUSTU PŘÁTEL – NEJRŮZNĚJŠÍCH DRUHŮ RYB, ŽELV, ŽRALOKŮ A MOŘSKÝCH PTÁKŮ. PŘED PÁR LETY ALE ZAČALI MIZET A JE JICH ČÍM DÁL MÉNĚ. LIDÉ TOMU PRÝ ŘÍKAJÍ „VYMÍRÁNÍ DRUHŮ“ NEBO „ZTRÁTA BIODIVERZITY“.

JEDNOU JSEM PLAVALA POD ROPNOU SKVRNOU. POTŘEBOVALA JSEM SE UŽ ALE NUTNĚ NADECHNOUT A MUŠELA JSEM SE VYNOŘIT. STRAŠNĚ TO PÁLIL! NĚKOLIK TÝDNŮ SE MI STRAŠNĚ ŠPATNĚ DÝCHALO A KŮŽI JSEM MĚLA CELOU ČERNOU OD ROPY. JEŠTĚ ŽE NEMÁM PEŘÍ! RACEK ŘÍKAL, ŽE Z PEŘÍ SE ROPA SMÝT NEDÁ.

VŽDY JSEM SI RÁDA PROHLÍŽELA BAREVNÉ KORÁLOVÉ ÚTESY. PŘED PÁR LETY ZAČALI JEJICH KRÁSNE BARVY BLEDNOUT A KORÁLY MIZET – PRÝ JE OCEÁN STÁLE TEPLEJŠÍ A ŠPINAVĚJŠÍ, A TO KORÁLŮM VADÍ. ŠKODA TAKOVÉ KRÁSY!

UDRŽITELNÁ MĚSTA A OBCE

INFORMACE O TÉMATU: Přestože města pokrývají pouhých 2 % zemského povrchu, spotřebovávají 60 až 80 % energie a vytvářejí 75 % emisí skleníkových plynů. V současnosti polovina lidstva žije ve městech a tento počet se neustále zvětšuje. S rostoucí urbanizací, tedy stěhováním lidí do měst, musí obyvatelé čelit řadě problémů. Problémům čelí ale i mnoho lidí na venkově – ty zase trápí nedostatečná infrastruktura nebo třeba chudoba. Je tedy důležité nacházet nová a efektivní řešení, která budou ekologická a zároveň dlouhodobě udržitelná. Tímto tématem se zabývá i Organizace spojených národů ve své agendě Cíle udržitelného rozvoje. Více se o nich dozvíte [ZDE](#).

1. stupeň ZŠ

online lekce

globální rozvojové
vzdělávání

JAK SE ŽIJE VE MĚSTĚ A MIMO NĚJ?

1

Aničce je devět let a s rodiči žije v centru velkého města. Chodí do druhé třídy a úplně nejradši hraje fotbal. Když si chce zahrát s kamarády, většinou se jde do parku. Ten je ale daleko, a cestou je potřeba přejít dvě rušné křižovatky plné aut. Kromě toho že auta hrozně smrdí, maminka se bojí, že by Aničku mohlo nějaké splašené auto srazit. Anička to chápe, mrzí ji ale, že to má do přírody daleko. Honzík má problém úplně jiný. Jeho rodina žije ve vesnici s pár desítkami obyvatel. Stačí ujít pár kroků a může hrát fotbal, plavat v řece či lézt po stromě. Nejvíce ale Honzíkovi vadí zápach. Hodně sousedů v okolí totiž topí uhlím, a kouř je pak cítit po celé vesnici.

NA KAŽDOU
KŘIŽOVATKU BYCH
POSTAVILA LÉTACÍHO
KONĚ PEGASE! A
HNED BY BYLO PO
PROBLÉMU!

A CO U VÁS?

2

Aničku i Honzika trápí různé věci, protože jeden žije ve městě a druhý na vsi. Zamysli se a na papír napiš alespoň tři věci, které máš rád/a ty v okolí svého domova. Může to být cokoli – příroda, kamarádi, cukrárna. Potom se zamysli naopak nad tím, co bys rád/a ve svém městě či obci změnil/a. Opět zkus vymyslet alespoň tři věci a napiš je také na papír.

A co s tím?

Zamysli se, jak by se problémy v tvém okolí daly řešit a namaluj to! Řešení může být jakékoli.

POŠLETE NÁM SVŮJ VÝTVOR!

3

Obrázek toho, jak by šly vyřešit problémy ve vašem okolí, nám pošli na email veronika.foltynova@adra.cz. Vystavíme ho na našich facebookových stránkách a nemine tě ani malá odměna!

Svůj obrázek můžeš poslat i vašemu úřadu. Třeba se jim tvůj nápad bude hodit a zrealizují ho!